

Marcin Kibitlewski

28 maja 2024 r.

Warszawa

Email: kibitlewski@crg.pl

Finansowanie projektów przyrodniczych z funduszy UE

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie – możliwości uzyskania wsparcia

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Najistotniejsze akty prawne i dokumenty

- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (rozporządzenie ogólne)
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności
- ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)
- UMOWA PARTNERSTWA DLA REALIZACJI POLITYKI SPÓJNOŚCI 2021-2027 W POLSCE

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

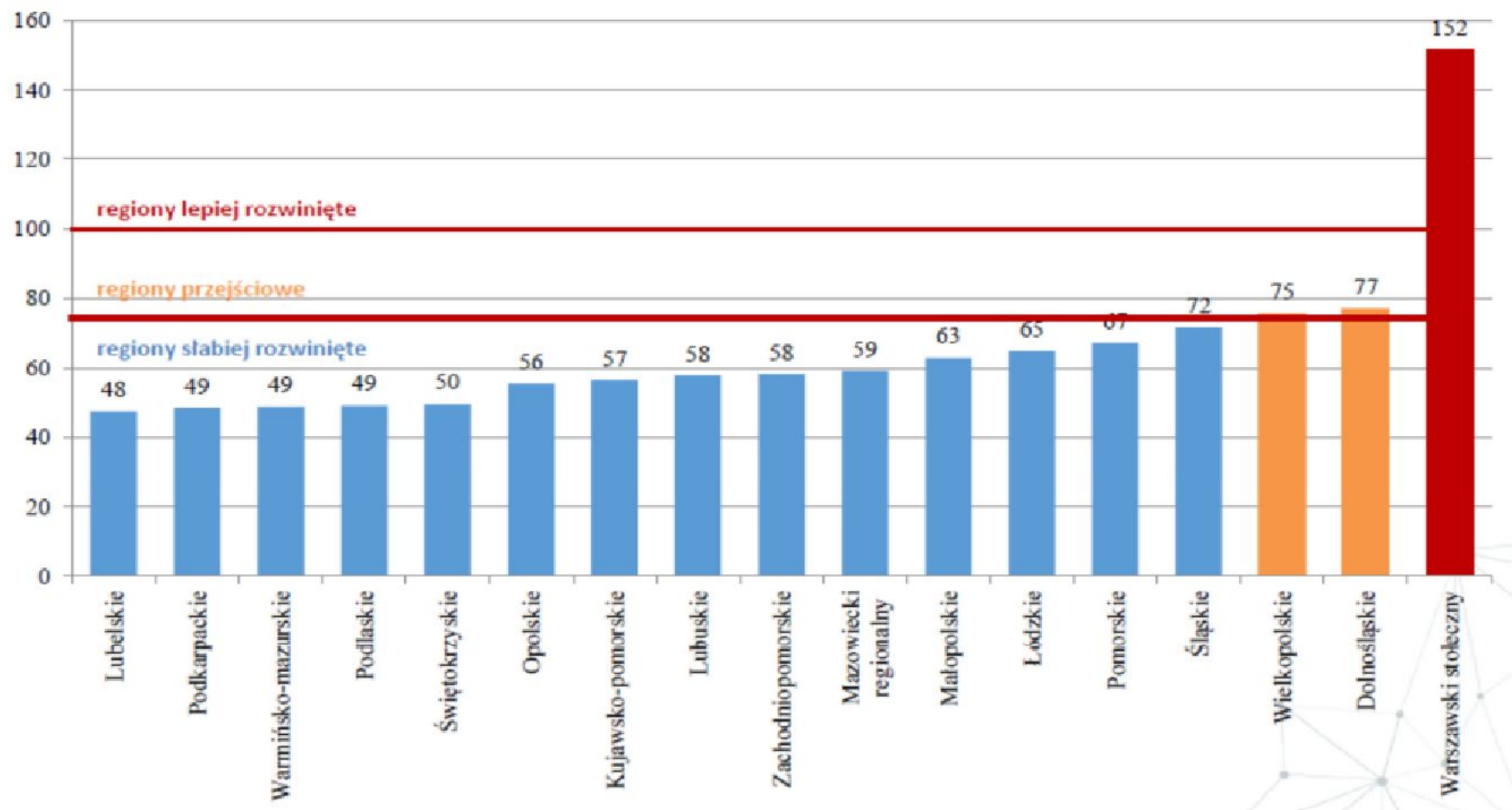
Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Klasyfikacja NUTS 2016

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

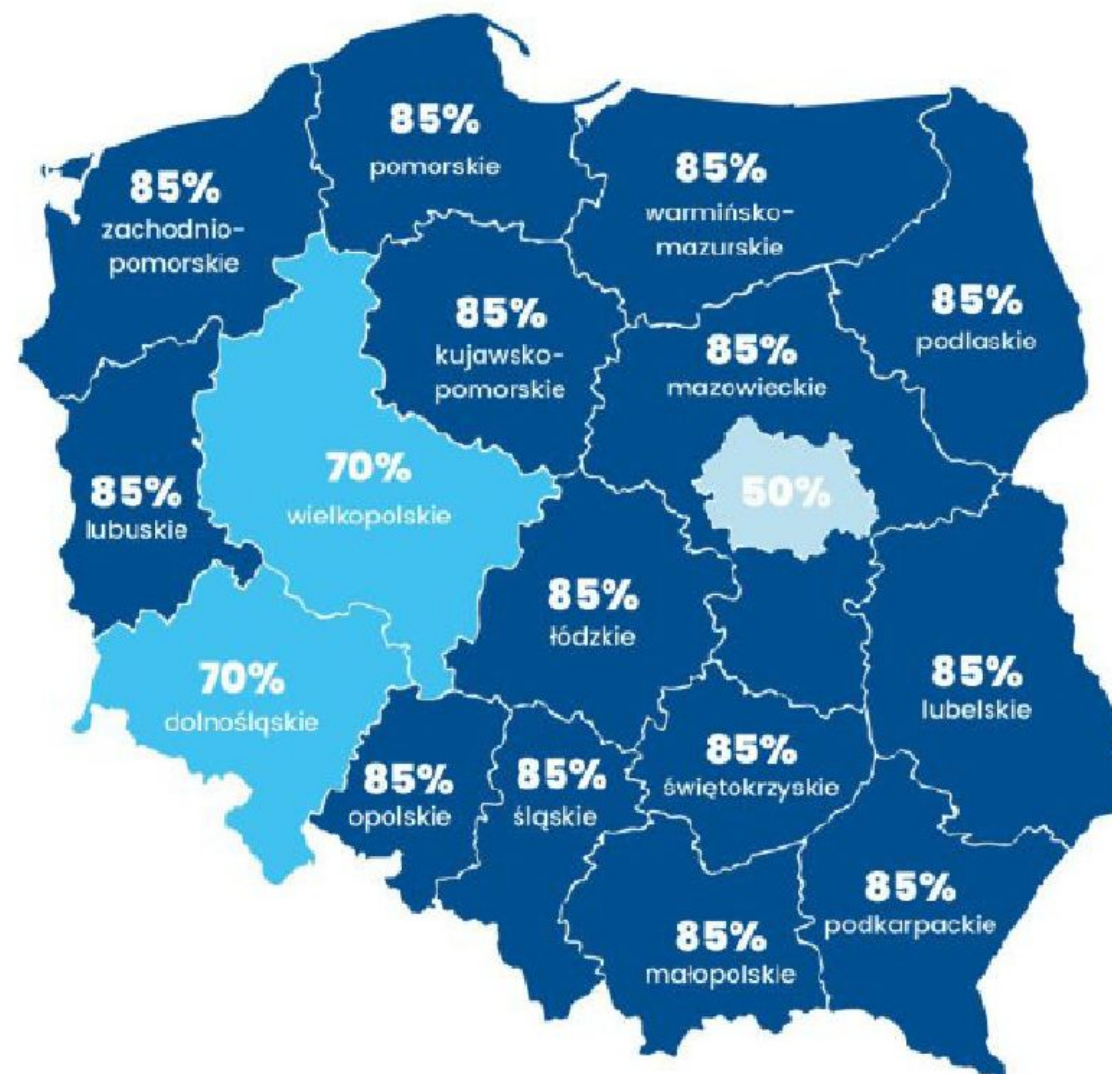

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kategorie regionów

Kategorie regionów

- słabiej rozwinięte
PKB < 75% UE-27
- w okresie przejściowym
75% < PKB < 100% UE-27
- lepiej rozwinięte
PKB > 100% UE-27

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Główne kierunki zmian

- zrezygnowano z poprzednio stosowanego terminu „programy operacyjne”
- zrezygnowano z przepisów dotyczących dużych projektów i projektów generujących dochody
- rozszerzono zastosowanie kosztów uproszczonych w rozliczaniu projektów
- zasady kwalifikowalności wydatków – VAT jest kwalifikowalny dla projektów o wartości do 5 mln EUR bądź operacji, których koszt całkowity wynosi co najmniej 5 mln EUR, a VAT nie może zostać odzyskany w oparciu o przepisy krajowe;
- wzrósł limit finansowania krzyżowego (ang. cross-financing) z 10% do 15% unijnego finansowania

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Cele polityki spójności

- cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej
- cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa
- cel 3: Lepiej połączona Europa
- cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym
- cel 5: Europa bliższa obywatelom
- cel 6: Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Program FEniKS to największy pod względem finansowym oraz liczby obszarów wsparcia program krajowy w całej Unii Europejskiej.

Dzięki tym środkom z nowego funduszu będziemy mogli realizować ważne dla gospodarki i środowiska inwestycje.

Środki te będą wspierały m.in. wzrost efektywności energetycznej, redukcję gazów cieplarnianych oraz adaptację do zmian klimatycznych.

Realizacja nowych wyzwań i priorytetów przyczyni się więc do szybszego rozwoju nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarki w Polsce.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Cały program skupiony jest na rozwoju sześciu obszarów tematycznych, tj:

- adaptacja do zmian klimatu;
- rozwój odnawialnych źródeł energii;
- **ochrona środowiska;**
- rozwój ochrony zdrowia;
- rozwój transportu;
- kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Wybrane cele programów, Sektory i priorytety (c.d.)

Wśród celów programu są również:

- poprawa gospodarowania wodą pitną oraz ściekami komunalnymi, a także odpadami komunalnymi.
- **Interwencja skierowana jest również na wzmocnienie ochrony bioróżnorodności i naturalnych ekosystemów oraz rozwój systemów monitorowania zasobów przyrodniczych, aby ułatwić ich ochronę**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

<https://www.gov.pl/web/klimat/FEnIKS> (na tej stronie jest opis całego programu)

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) jest następcą dwóch wcześniejszych programów Infrastruktura i Środowisko realizowanych w perspektywach 2007-2013 oraz 2014-2020 (POIiŚ).

Jego głównym celem jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju.

Program FEnIKS został przyjęty przez KE 6 października 2022 r.
Jest on niezwykle istotnym narzędziem realizacji polityki energetycznej, klimatycznej i środowiskowej Polski.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Budżet programu (c.d.)

Łączna kwota budżetu przeznaczona na inwestycje i przedsięwzięcia wynosi prawie 29,3 mld euro. W tym z Funduszy Unii Europejskiej na realizację całego programu przewidziano kwotę ok. 24,2 mld euro, z czego ok. 11,3 mld euro z FS i 12,9 mld euro z EFRR.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Budżet programu (c.d.)

Podział środków UE dostępnych w ramach FEnIKS 2021-2027 pomiędzy poszczególne obszary wsparcia przedstawia się następująco:

- sektor energia: 6 079 mln EUR
- **sektor środowisko: 3 667 mln EUR**
- sektor transport: 12 911 mln EUR
- sektor zdrowie: 650 mln EUR
- sektor kultura 600 mln EUR
- pomoc techniczna: 282 mln EUR

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

W ramach programu realizowanych będzie VIII priorytetów

Program zakłada realizację ośmiu priorytetów, w ramach których realizowane będą poszczególne, wynikające z rozporządzenia, cele szczegółowe:

Priorytet I: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności

Priorytet II: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR

Priorytet III: Transport miejski

Priorytet IV: Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności

Priorytet V: Wsparcie sektora transportu z EFRR

Priorytet VI: Zdrowie

Priorytet VII: Kultura

Priorytet VIII: Pomoc techniczna

Minister Klimatu i Środowiska jako Instytucja Pośrednicząca będzie odpowiedzialny za realizację dwóch priorytetów (Priorytet I i Priorytet II) o łącznej wartości 9,75 mld euro (tj. ok 46 mld zł). Kwota ta stanowi aż 40% całej alokacji UE w programie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kto może być beneficjentem?

W ramach I i II Priorytetu FEnIKS o wsparcie finansowe mogą wnioskować:

- przedsiębiorcy (MŚP, duże przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa energetyczne - prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji energii elektrycznej lub gazu (OSP, OSD)),
- administracja publiczna (państwowa, rządowa, samorządowa),
- instytucje wdrażające instrument finansowy,
- państwowe jednostki budżetowe,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne,
- przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kto może być beneficjentem? (c.d.)

- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- regionalne dyrekcje ochrony środowiska,
- Straż Pożarna i służby ratownicze,
- PGL Lasy Państwowe,
- parki narodowe,
- PGW Wody Polskie,
- urzędy morskie,
- jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe,
- uczelnie wyższe, szkoły i inne placówki systemu oświaty,
- banki żywności,
- organizacje pozarządowe,
- spółdzielnie mieszkaniowe.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01

Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01.05.1 Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Termin naborów wniosków:
od 29.02.2024 r. do 29.05.2024 r.

w trybie niekonkurencyjnym

Wnioski o dofinansowanie należy składać: jedynie w formie elektronicznej, przy użyciu aplikacji WOD2021 dostępnej pod adresem:
wod.csf2021.gov.pl

Szczegóły:
<https://www.gov.pl/web/nfosigw/fenx0105-iw01-00324>

Przedmiot naboru:

Przedmiotem naboru jest wybór do dofinansowania projektów z zakresu ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt, grzybów i siedlisk przyrodniczych w oparciu o zatwierdzone dokumenty planistyczne dla obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem Natura 2000).

Wspierana będzie także kompleksowa ponadregionalna ochrona gatunkowa (populacji zasiedlających obszary Natura 2000 i siedliska poza nimi).

Promowane będą m.in.

Projekty dedykowane ochronie gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, przygotowanych przez Polskę zgodnie z postanowieniami art. 17.1 Dyrektywy Siedliskowej, Dyrektywy Ptasiej, najnowszych opracowań: Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt lub Czerwonej Listy gatunków. Wsparciem objęte będą też gatunki i siedliska przyrodnicze, które wymagają utrzymania właściwego stanu ochrony lub stabilnego trendu stanu ochrony lub liczebności populacji. Finansowana będzie również ochrona gatunków ex-situ (czyli poza ich środowiskiem naturalnym, <https://www.gov.pl/web/gdos/ochrona-przyrody>).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01.05.1

Forma pomocy

Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach naboru:

200 000 000,00 PLN

Minimalna i maksymalna wartość dofinansowania projektu w ramach naboru:

Minimalna i maksymalna wartość dofinansowania projektu w ramach naboru nie została określona.

Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu w ramach naboru:

Poziom współfinansowania projektu ze środków Funduszu Spójności wynosi maksymalnie **85%** wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

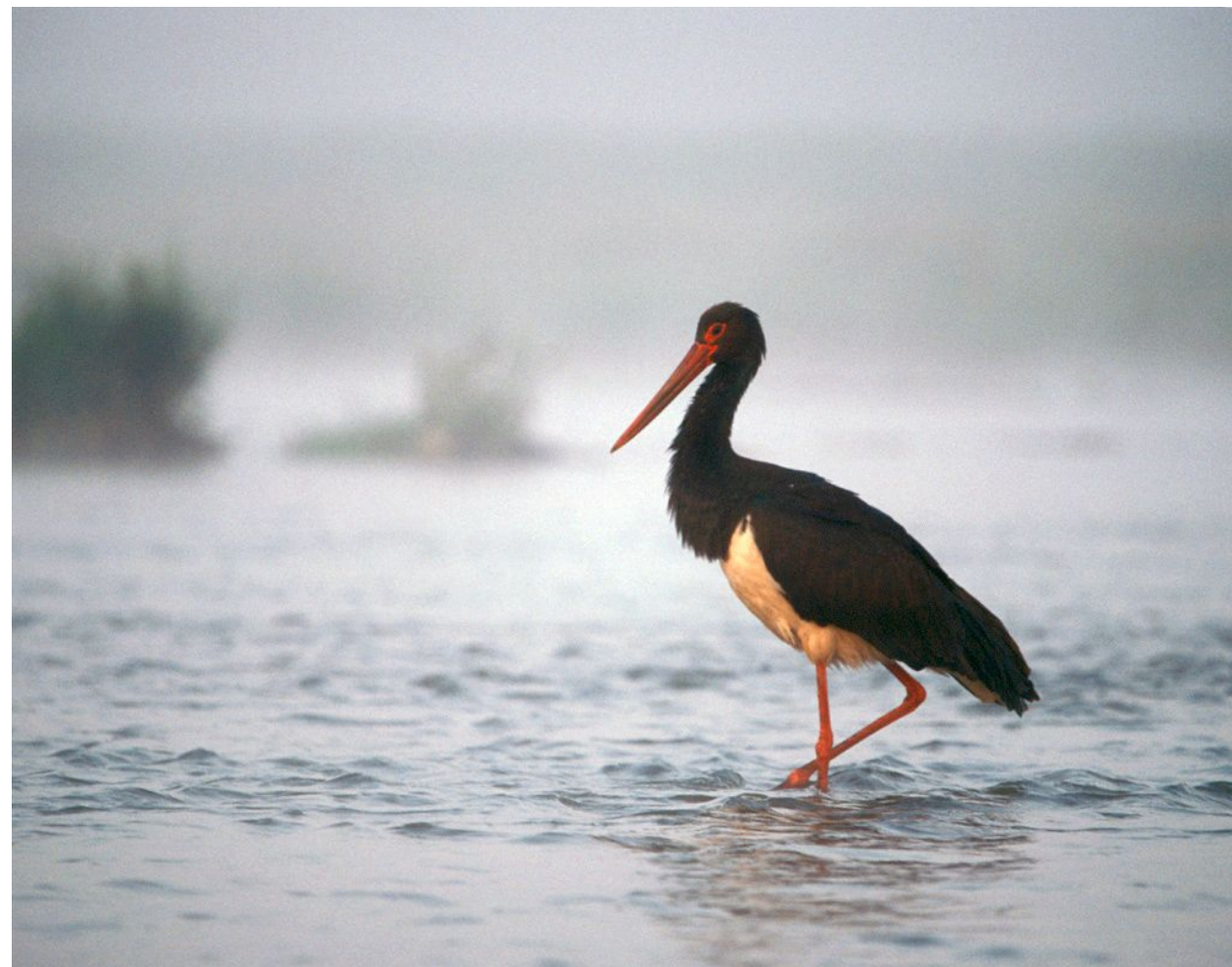
FENX.01.05.1

Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Kto może się ubiegać o dofinansowanie:

Do naboru mogą przystąpić następujące podmioty:

1. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
2. regionalne dyrekcje ochrony środowiska,
3. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe,
4. urzędy morskie,
5. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
6. partnerstwa.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

DANE DO KONTAKTU

Narodowy Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3A

02-673 Warszawa

Elektroniczna skrzynka podawcza:
/rm5eox834i/SkrytkaESP

E-mail: ochrona.czynna-fenx@nfosigw.gov.pl

Tel. 22 45 90 800

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01

Ochrona przyrody i rozwój
zielonej infrastruktury

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01.05.2 Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych

Termin naborów wniosków:
od 29.03.2024 r. do 28.06.2024 r.

w trybie niekonkurencyjnym

Wnioski o dofinansowanie należy składać: jedynie
w formie elektronicznej, przy użyciu aplikacji
WOD2021 dostępnej pod adresem:
wod.cst2021.gov.pl

Szczegóły:
<https://www.gov.pl/web/nfosigw/fenx0105-iw01-00524>

FENX.01.05.2

Opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych

Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach naboru:

160 000 000,00 PLN

Maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu w ramach naboru:

Poziom współfinansowania projektu ze środków Funduszu Spójności wynosi **maksymalnie 85 % wartości** wydatków kwalifikowalnych projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Przedmiot naboru:

Dofinansowanie może zostać przyznane projektom dotyczącym opracowania dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych. Wsparciem objęte będą projekty polegające na przygotowaniu lub aktualizacji dokumentów planistycznych parków narodowych, obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody (jeśli pokrywają się częściowo lub całkowicie z obszarem Natura 2000 i istnieje konieczność ustanowienia dla nich odrębnej dokumentacji) wraz z wymaganymi działaniami towarzyszącymi (m.in. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych, uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony).

FENX.01.05.2

kto może się ubiegać o dofinansowanie:

Do naboru mogą przystąpić następujące podmioty:

- 1 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,
- 2 – parki narodowe,
- 3 – urzędy morskie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

DANE DO KONTAKTU

Narodowy Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3A

02-673 Warszawa

Elektroniczna skrzynka podawcza:
/rm5eox834i/SkrytkaESP

E-mail: ochrona.czynna-fenx@nfosigw.gov.pl

Tel. 22 45 90 800

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01

Ochrona przyrody i rozwój zielonej infrastruktury

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

FENX.01.05 Monitoring przyrody, powietrza i hałasu

Termin naborów wniosków:
od 29.03.2024 r. do 28.06.2024 r.

Tryb niekonkurencyjny

Szczegóły:

<https://www.gov.pl/web/nfosiaw/fenx0105-iw01-00424-gios>

FENX.01.05

Monitoring przyrody, powietrza i hałasu

Przedmiot naboru:

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty obejmujące kompleksowe działania mające na celu m.in. doposażenie, modernizację, promocję i wzmocnienie monitoringu przyrody, powietrza oraz hałasu.

Wspierane będą zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne obejmujące m.in. zakup specjalistycznych urządzeń pomiarowych wraz z niezbędnym wyposażeniem i materiałami eksploatacyjnymi, sprzętu pomiarowo-analityczno-badawczego oraz mobilnych laboratoriów.

Dla kogo: **Uprawniony do składania wniosków jest:**
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ)

Poziom dofinansowania: do 85 % wydatków kwalifikowanych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

DANE DO KONTAKTU

monitoring-feniks@nfosigw.gov.pl

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej to dodatkowe pieniądze (poza wsparciem z programów regionalnych i innych krajowych) w wysokości 2,65 mld EUR na przyspieszenie rozwoju wschodnich województw. Program pomoże utrwalić warunki sprzyjające konkurencyjności gospodarki oraz wyższej jakości życia w Polsce Wschodniej.

Kolejna już perspektywa finansowa stanowi kontynuację dwóch wcześniej realizowanych Programów Operacyjnych Polska Wschodnia 2007-2013 oraz 2014-2020 (PO PW).

Program FEPW w całości finansowany jest ze środków **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)**.

Stanowi on wyraz konsekwentnego podejścia do wsparcia najłabiej rozwiniętej części kraju.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Program ten dedykowany jest wsparciu rozwoju 6 województw:

- lubelskiego
- podlaskiego
- podkarpackiego
- świętokrzyskiego
- warmińsko-mazurskiego
- mazowieckiego (bez Warszawy i 9-ciu otaczających ją powiatów).

Szczególne miejsce zajmują w nim również miasta średnie, tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Z efektów programu poza mieszkańcami Polski Wschodniej będą korzystać również przedsiębiorcy, inwestorzy oraz odwiedzający ją turyści.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Na co:

Środki z programu będą wspierały inwestycje:

- związane z rozwojem inteligentnych sieci energetycznych, przyczyniających się do rozwoju OZE,
- dostosowaniem miast do zmian klimatu,
- inwestycje w ochronę przyrody,
- czy podnoszeniem świadomości ekologicznej.

Równie istotnymi będą też wzrost produktywności i innowacyjności przedsiębiorstw w warunkach gospodarki neutralnej klimatycznie, o obiegu zamkniętym, opartej na cyfryzacji, automatyzacji i robotyzacji działalności.

Fundusze dla PW przyczynią się także do wzrostu dostępności kolejowej oraz drogowej makroregionu

Fundusze z FEPW w ramach **II Priorytetu *Energia i klimat*** mają przyczynić się m.in. do sprawnego podłączania rozproszonych odnawialnych źródeł energii i zapewnienia wyższego wykorzystania zielonej energii.

Zwiększanie powierzchni i dostępności terenów zielonych przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Budżet programu

Łączna kwota budżetu przeznaczona na inwestycje i przedsięwzięcia wynosi
3,19 mld EUR.

W tym z Funduszy Unii Europejskiej na realizację całego programu przewidziano kwotę ponad 2,65 mld EUR, czyli ok 12 mld PLN

Podział środków UE dostępnych w ramach FEPW 2021-2027 pomiędzy poszczególne obszary interwencji przedstawia się następująco:

- przedsiębiorczość: 500 mln EUR
- dystrybucja energii: 120 mln EUR
- **adaptacja miast do zmian klimatu: 255 mln EUR**
- **bioróżnorodność: 55 mln EUR**
- niskoemisyjna mobilność miejska: 420 mln EUR
- koleje: 690 mln EUR
- drogi wojewódzkie: 430 mln EUR
- zrównoważona turystyka: 140,4 mln EUR
- pomoc techniczna: 40 mln EUR

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Jakie działania wdrażamy?

Isotną częścią FEPW są działania komplementarne dla realizacji polityki energetycznej oraz klimatycznej i środowiskowej naszego kraju. Znalazły one odzwierciedlenie w ramach drugiego Celu Polityki, którym jest ‘CO 2 -Energia’.

W powyższych obszarach program adresuje wyzwania związane m.in. z:

- zwiększonym zapotrzebowaniem na energię;
- negatywnymi skutkami zmian klimatycznych w miastach;
- dużym udziałem obszarów prawnie chronionych (w tym NATURA 2000);
- niewykorzystanym potencjałem turystycznym i przyrodniczym.

Dostępna alokacja ze środków UE w ramach II Priorytetu *Energia i klimat* wynosi 430 mln EUR.

Wsparcie w ramach II Priorytetu FEPW będzie także komplementarne lub uzupełniając w stosunku do interwencji planowanych w ramach Funduszy Europejskich na Infrastrukturę Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kto może być beneficjentem?

**W ramach II Priorytetu programu FEPW
o wsparcie finansowe mogą
wnioskować:**

- jednostki samorządu terytorialnego,
- parki narodowe,
- zarządzający gospodarką leśną,
- zarządzający gospodarką wodną,
- organizacje pozarządowe.

Dokumentem rozwijającym i uszczegóławiającym zapisy programu FEPW jest **Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (SZOP)**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

2.3 Bioróżnorodność programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027:

Dofinansowanie może zostać przeznaczone na przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury ukierunkowującej ruch turystyczny, w celu zmniejszenia antropopresji na obszary chronione, zgodnie z Priorytetowymi Ramami Działań (PAF) dla sieci Natura 2000 w Polsce na lata 2021–2027

Wsparcie infrastruktury turystycznej na obszarach chronionych będzie ograniczone do inwestycji, które będą służyły wyłącznie ochronie środowiska naturalnego – przez ukierunkowanie ruchu turystycznego – oraz które zapewnią ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego w miejscach przemieszczania się i wypoczynku osób zwiedzających.

Wsparcie dodatkowych elementów infrastrukturalnych, takich jak parkingi, drogi dojazdowe, będzie możliwe pod warunkiem wykazania ich pozytywnego wpływu na zapewnienie właściwej ochrony, renaturyzacji lub zrównoważonego użytkowania obszarów chronionych, co zostanie potwierdzone przez organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Te elementy infrastruktury muszą stanowić integralną część projektu i nie będą dominującym elementem działania.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze dla Polski Wschodniej

II Energia i klimat do działania 2.3 Bioróżnorodność

Fundusze
Europejskie
Polska Wschodnia

2.3 Bioróżnorodność Budowa lub rozbudowa bazy edukacyjnej wraz z wyposażeniem

Termin naborów wniosków:

od 25.09.2023 r. do 29.11.2024 r.

tryb niekonkurencyjny.

Szczegóły:

<https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl/znajdz-dofinsowanie/fundusze-europejskie-dla-polski-wschodniej/harmonogram-naborow-wnioskow/>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/nabory/23-bioroznorodnosc/>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

2.3 Bioróżnorodność, Budowa lub rozbudowa bazy edukacyjnej wraz z wyposażeniem

Na co można otrzymać dofinansowanie/wsparcie?

Dofinansowanie może otrzymać projekt dotyczący infrastruktury bezpośrednio służącej edukacji: budowa lub rozbudowa bazy edukacyjnej parku narodowego, wraz z wyposażeniem, w celu prowadzenia działalności dydaktycznej w makroregionie Polski Wschodniej.

Współfinansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury edukacyjnej będzie możliwe jedynie w przypadku obiektów służących bezpośrednio temu celowi (z wyłączeniem funkcji hotelowej, gastronomicznej, itd.).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Jaka jest pula środków na nabór wniosków?

110 000 000 PLN

Maksymalny poziom dofinansowania kosztów kwalifikowalnych projektu **85%**

Kto może składać wnioski?

- Białowiecki Park Narodowy
- Biebrzański Park Narodowy
- Bieszczadzki Park Narodowy
- Magurski Park Narodowy
- Narwiański Park Narodowy
- Poleski Park Narodowy
- Roztoczański Park Narodowy
- Świętokrzyski Park Narodowy
- Wigierski Park Narodowy

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

DANE DO KONTAKTU

Program Fundusze Europejskie dla Polski
Wschodniej 2021-2027

Kontakt / Masz pytania?

Tel. 22 45 90 800

bazyedukacyjne-fepw@nfosigw.gov.pl

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Fundusze Europejskie dla Mazowsza (FEMA)

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Działanie 2.7 Bioróżnorodność

nr FEMA.02.07-IP.01-014/24 dla
Regionu Mazowieckiego
regionalnego (RMR) i Regionu
Warszawskiego stołecznego (RWS)

Termin naborów wniosków:
od 02.02.2024 r. do 31.03.2024 r.

w trybie konkurencyjnym

Wniosek o dofinansowanie projektu jest przygotowywany i składany wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą systemu obsługi wniosków aplikacyjnych MEWA 2.0.

Szczegóły: [Fundusze Europejskie dla Mazowsza](#)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (JST),
- jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki samorządowe ochrony środowiska,
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST,
- organizacje pozarządowe,
- lasy państwowe,
- parki krajobrazowe,
- jednostki naukowe,
- uczelnie,
- organizacje badawcze.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Najważniejsze informacje:

- Głównym celem projektu będzie ochrona bioróżnorodności i odtworzenie gatunków rodzimych
- Zielona infrastruktura stanowiąca sieć wysokiej jakości naturalnych i seminaturalnych obszarów, która będzie planowana, projektowana i zarządzana, w celu dostarczenia szerokiego wachlarza usług ekosystemowych oraz ochrony różnorodności biologicznej (w tym skwery, otwarte przestrzenie publiczne) – wsparcie dla projektów realizowanych wyłącznie w miastach o liczbie mieszkańców nie większej niż 20 tys. mieszkańców (z wyłączeniem stolic powiatów z przedziału 15-20 tys. mieszkańców).
- Działania edukacyjne mogą stanowić jedynie element szerszego projektu (kampanie edukacyjno-informacyjne, kształtowanie świadomości ekologicznej, przekazywanie wiedzy i promowanie w społeczeństwie ekologicznych postaw, zachowań oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z jej zasobów, bez szkody dla środowiska).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Wysokość wsparcia:

Maksymalny poziom dofinansowania dla projektów bez pomocy publicznej oraz w ramach pomocy de minimis wynosi:

- RWS – 50% kosztów kwalifikowanych projektu;
- RMR – 85% kosztów kwalifikowanych projektu.
- Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu w ramach naboru – 100 000 PLN.
- Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu w ramach naboru – 7 000 000 PLN.
- Cross-financing - nie dotyczy.

Ścieżka aplikowania o wsparcie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Etapy przygotowania wniosku o dofinansowanie:

Etap 1

Masz pomysł na projekt – określ cel główny, cele szczegółowe (zgodnie z metodą SMART), oczekiwane efekty i metody/działań służące do ich osiągnięcia

Etap 2

Sprawdź możliwość finansowania pomysłu w ramach dostępnych programów.

Etap 3

Sprawdź, czy ogłoszono nabór w danym programie na działania planowane do realizacji.

Etap 4

Przeprowadź analizę dokumentacji aplikacyjnej (ogłoszenie o naborze, regulamin konkursu/naboru).

Etap 5

Złóż wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami

Etap 6

Twój wniosek zostanie oceniony przez instytucję Wdrażającą/organizującą nabór/konkurs.

Etap 7

Twój projekt otrzyma dofinansowanie w przypadku pozytywnej oceny wniosku i dostępności alokacji.

Etap 8

Podpiszesz umowę o dofinansowanie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Ścieżka aplikowania o wsparcie - krok po kroku:

Etap 1 - Ogłoszenie o konkursie

Etap 2 - Składanie wniosków

Etap 3 - Ocena formalna

Etap 4 - Ocena merytoryczna

Etap 5 - Ogłoszenie listy projektów wybranych do dofinansowania

Etap 6 - Podpisanie umowy

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

**Wybór dokumentacji
programowej – jakie
dokumenty są najistotniejsze
z punktu widzenia
sporządzenia wniosku o
dofinansowanie**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Najistotniejsze dokumenty

- regulamin konkursu
- kryteria wyboru projektów
- instrukcja wypełnienia wniosku o dofinansowanie
- wzór umowy o dofinansowanie
- wzory załączników

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Regulamin konkursu

- Kto może ubiegać się o dofinansowanie
- Jakie są grupy docelowe
- Wymagania czasowe
- Kryteria wyboru projektów
- Wskaźniki
- Jaki jest poziom dofinansowania
- Przebieg oceny wniosków o dofinansowanie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Gdzie szukać naborów?

- Portal Fundusze Europejskie
- Punkt dla Przyrody
- Portal Funduszy Europejskich
- Aktualności Ministerstwa Klimatu i Środowiska
- FEnIKS
- Polska Wschodnia
- Fundusze dla Regionów

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Inne programy

- Regionalne programy na stronach [Urzędów Marszałkowskich](#) danego województwa
- [Fundusze NGO](#)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Zasady konstruowania projektów z zakresu ochrony przyrody

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

- ogólne zasady przygotowania projektu
- kryteria wyboru projektów / procedura oceny wniosku
- przygotowanie budżetu projektu
- kwalifikowalność wydatków w projekcie (w tym m.in. Vat w projektach)
- obliczenie wydatków kwalifikowanych w projekcie (w tym koszty bezpośrednie i koszty pośrednie – uproszczone metody rozliczania wydatków)
- mechanizmy finansowania projektów i przedsięwzięć – zaliczka, refundacja
- zasady występowania pomocy publicznej / pomocy de minimis w projektach

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Źródło informacji

- Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027
- Przewodnik po analizie kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych
- Analiza ekonomiczna Vademecum 2021-2027 Zasady ogólne i zastosowania w sektorach
- Wytyczne dotyczące zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Ogólne zasady przygotowania projektu

- wniosek wypełnij starannie
- pisz jasno i konkretnie
- wniosek to dla oceniającego jedyne źródło informacji o projekcie, napisz go tak, aby oceniający nie musiał się domyślać, co planujesz
- unikaj ogólnikowych stwierdzeń i nic niewnoszących dodatkowych informacji oraz - o ile nie jest to konieczne - powielania tych samych informacji w różnych częściach wniosku
- unikaj skrótów, żargonu oraz języka specjalistycznego czy terminologii technicznej, które nie będą zrozumiałe dla każdego odbiorcy lub uczestnika projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kryteria horyzontalne (1)

- Zgodność z Programem Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027
- Zgodność projektu z dokumentami składającymi się na spełnienie warunków podstawowych
- Zgodność z realizacją zasady n+2
- Projekt nie został zakończony przed złożeniem dokumentacji aplikacyjnej
- Kompletność dokumentacji aplikacyjnej i spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku
- Zgodność projektu z przepisami o pomocy publicznej
- Trwałość projektu
- Wnioskodawca nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie
- Wnioskodawca nie jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kryteria horyzontalne (2)

- Brak podwójnego finansowania
- Stabilność finansowa projektu
- Poprawność analizy finansowej i ekonomicznej
- Gotowość organizacyjno-instytucjonalna wnioskodawcy w obszarze zawierania umów
- Klauzula delokalizacyjna
- Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska
- Zasada zrównoważonego rozwoju, w tym zasada „nie czyń poważnej szkody”
- Odporność infrastruktury na zmiany klimatu
- Poprawność identyfikacji i przypisania wydatków projektu z punktu widzenia ich kwalifikowalności

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kryteria horyzontalne (3)

- Zgodność projektu z zasadami równości szans, włączenia społecznego i niedyskryminacji
- Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej
- Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
- Zgodność projektu z klauzulą niedyskryminacyjną.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kryteria rankingujące (1)

- Zastosowanie elementów z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym, poprawy efektywności energetycznej, OZE, ochrony przyrody (w tym różnorodności biologicznej) oraz adaptacji do zmian klimatu (6 pkt)
- Zastosowanie elementów edukacyjnych w projekcie (1pkt)
- Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (2pkt)
- Projekt przewiduje elementy związane ze współpracą z partnerami z innych państw (2pkt)
- Projekt jest operacją o strategicznym znaczeniu w rozumieniu przepisów art. 2 pkt 5 CPR (3pkt)
- Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) - miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze/obszary zagrożone trwałą marginalizacją (3 pkt)

Kryteria rankingujące (2)

- Projekt realizowany na obszarze strategicznej interwencji (OSI) wskazanym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) - Polska Wschodnia/Śląsk (1pkt)
- Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w ramach współpracy samorządów lub komplementarny do ww. dokumentów (2pkt)
- Projekt jest finansowany również z innych źródeł finansowania niż fundusze UE (1pkt)
- Projekt wpisuje się w realizację wartości Nowego Europejskiego Bauhausu (1pkt)
- Partnerstwo międzysektorowe (1pkt)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Specyficzne kryteria wyboru projektów (działanie 1.5)

KRYTERIA OBLIGATORYJNE

- Posiadanie prawa do dysponowania gruntami lub obiektami na cele realizacji projektu (dotyczy jedynie działań inwestycyjnych).
- Poprawność przygotowania Planu realizacji projektu
- Zgodność z Listą inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i Polski
- Ocena zgodności działań w projekcie
- Doświadczenie i potencjał wnioskodawcy
- Ocena ryzyka
- Zasadność podjęcia działań
- Gotowość projektu do realizacji (dotyczy projektów inwestycyjnych)

Kryteria rankingujące (działanie 1.5)

- Uwzględnienie komponentu badawczego w ramach prowadzonych działań (10pkt)
- Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu inwazyjnych gatunków obcych (12pkt)
- Zasięg projektu (20pkt)
- Liczba inwazyjnych gatunków obcych wobec których planowane jest podjęcie działań zaradczych lub aktualizacja wiedzy (12pkt)
- Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego (20pkt)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Przygotowanie budżetu projektu

kategoria / rodzaj wydatku	termin realizacji	wydatki całkowite	wydatki kwalifikowalne	poziom % dofinansowania	kwota dofinansowania

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Koszty kwalifikowane i niekwalifikowane

Realizując unijny projekt, w szczególności konstruując jego budżet, a następnie dokonując rozliczeń, trzeba bardzo skrupulatnie przestrzegać podziału na te wydatki, które mogą być przedmiotem dofinansowania, i na te, które przedsiębiorca musi ponieść z własnej kieszeni.

Właściwie na każdy projekt składają się bowiem te wydatki, które za takie wolno uznać, i te, które w żadnym razie nie mogą być współfinansowane z funduszy unijnych (środków pomocy publicznej lub pomocy de minimis).

Podział ten jest bardzo ważny. Przede wszystkim, jeżeli przedsiębiorca otrzymuje informację, że może liczyć na dofinansowanie w wysokości np. 50 proc., to zawsze odnosi się to właśnie do **kosztów kwalifikowanych**.

Koszty poniesione poza okresem kwalifikowania stanowią koszty niekwalifikowalne. Okres kwalifikowania kosztów dla danego projektu powinien być określony w Umowie o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kwalifikowalność kosztu może zostać uznana, o ile zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- została podpisana Umowa o dofinansowanie projektu,
- koszty zostały poniesione w okresie kwalifikowalności,
- koszty zostały należycie udokumentowane i są możliwe do zweryfikowania,
- są zgodne z obowiązującymi ZASADAMI,
- są niezbędne do realizacji projektu i zostały poniesione w związku z realizacją projektu,
- zostały faktycznie poniesione na produkty/usługi,
- zostały poniesione w sposób efektywny i racjonalny,
- zostały dokonane w sposób gospodarny, tzn. w oparciu o zasadę dążenia do uzyskania określonych efektów przy jak najkorzystniejszej cenie,
- są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego, w szczególności z ustawą Prawo Zamówień Publicznych (jeżeli dotyczy).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Katalog kosztów niekwalifikowalnych

- koszty poniesione poza okresem kwalifikowalności
- koszty nieudokumentowane lub nienależycie udokumentowane
- koszty poniesione niezgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych
- podatek od towarów i usług (VAT) , który w świetle prawa może być odzyskany
- premie i dodatki o charakterze uznaniowym inne niż wynikające z regulaminu wynagradzania pracowników
- straty związane z różnicami kursowymi
- grzywny, mandaty, kary finansowe, opłaty i odsetki karne
- składki na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- koszt audytu zewnętrznego wydatkowania środków finansowych na naukę jeżeli rozpoczął się przed zrealizowaniem 50% planowych wydatków związanych z projektem
- koszty niespełniające warunków kwalifikowalności określonych w ZASADACH
- w przypadku leasingu - podatek, marża finansującego, odsetki od refinansowania kosztów, opłaty ubezpieczeniowe, koszty ogólne

Koszty niekwalifikowane nie mogą stanowić części ani całości wymaganego wkładu własnego Beneficjenta/Partnera realizującego projekt.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Koszty pośrednie

- Koszty pośrednie to koszty niezbędne do realizacji projektu, których **nie można** bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu
- Koszty pośrednie w projektach realizowanych ze środków FEnIKS są rozliczane uproszczoną metodą rozliczania wydatków – **stawką ryczałtową**. Wysokość stawki ryczałtowej wynosi **7%** kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich w projekcie

Kosztami pośrednimi są m.in.:

- koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne)
- opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe
- koszty koordynatora projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie
- koszty zarządu (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Zasady występowania pomocy publicznej / pomocy *de minimis* w projektach

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Najważniejsze dokumenty regulujące kwestie pomocy publicznej / pomocy de minimis

- TRAKTAT O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
- ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis
- Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Mechanizmy finansowania projektów i przedsięwzięć – zaliczka, refundacja

- Zaliczka to środki otrzymane przez podmiot przed poniesieniem wydatków lub kosztów uzyskania przychodów w trakcie realizowanego projektu
- Otrzymanie środków pieniężnych następuje po podpisaniu umowy o dofinansowanie i ustanowieniu zabezpieczenia - należy złożyć wniosek o przekazanie środków w formie zaliczki – **wniosek o zaliczkę**.
- Refundacja to zwrot środków wcześniej wydatkowanych w ramach projektu unijnego. W odróżnieniu od płatności zaliczkowych, refundacja (części lub całości wydatków) następuje, gdy wydatki ponoszone są w trakcie realizacji projektu ze środków własnych beneficjenta, a dopiero później, po wykazaniu poniesionych wydatków, są one zwracane, czyli refundowane.

Zasady uzyskania i rozliczenia zaliczki

- Otrzymana zaliczka powinna być przeznaczona na sfinansowanie zaplanowanych we wniosku wydatków kwalifikowanych. Wydatkowanie zaliczki na inny cel (np. bieżącą działalność, czy opłaty za prowadzenie rachunku bankowego) może skutkować zwrotem środków wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, od dnia przekazania środków na rachunek beneficjenta.
- Zaliczkę należy rozliczyć w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie np. **do 6 miesięcy** od dnia jej otrzymania.
- Zaliczka może być wypłacona **w transzach**, do wysokości określonej w Harmonogramie płatności, na podstawie złożonych przez Beneficjenta i zatwierdzonych wniosków o płatność.
- Kolejna transza zaliczki może zostać wypłacona **po rozliczeniu** określonego w umowie o dofinansowanie procentu dotychczas przekazanej zaliczki.
- Dokumenty wykazywane przy rozliczeniu zaliczki muszą być opłacone zgodnie z montażem finansowym wskazanym we wniosku o dofinansowanie, tzn. z zachowaniem udziału dofinansowania oraz wkładu własnego beneficjenta w wydatkach kwalifikowanych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kryteria horyzontalne

- Kryteria równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
- Kryteria równości kobiet i mężczyzn
- Kryteria zrównoważonego rozwoju i DNSH
- Zgodność z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej
- Zgodność z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Centralny System Teleinformatyczny (CST) i alternatywne systemy

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

- generator wniosków o dofinansowanie WOD2021
- system rozliczania projektów i przygotowania wniosków o płatność SL2021
- pozostałe aplikacje występujące w systemie i ich rola w projekcie (m.in. BK2021, e-Kontrole, SR2021, SKANER, Kontrole Krzyżowe)
- pozostałe aplikacje stosowane w procesie aplikowania o wsparcie (m.in. LSI, IGA, MEWA)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

CST2021

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Generator wniosków WOD2021

umożliwia:

- przygotowanie wzoru wniosku o dofinansowanie
- zarządzanie naborem
- przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie
- zarejestrowanie przebiegu oceny wniosku
- automatyczne przekazanie danych zawartych we wniosku do SL2021
- korektę wniosku o dofinansowanie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Aplikacja SL2021

zapewnia wystandaryzowane formularze:

- wniosków o płatność
- harmonogramów płatności
- przechowujące wybrane informacje o zamówieniach publicznych i kontraktach powiązanych z projektem

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Aplikacja BK2021

- internetowa baza ofert z ogłoszeniami beneficjentów, która wspiera realizację zasady konkurencyjności
- konieczność publikowania ogłoszeń przy wartości powyżej 50 tys zł netto
- nie stosuje się m.in. do zamówień, do których zastosowanie ma ustawa Prawo zamówień publicznych
- ustawę stosuje się do zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130 000 zł
- w przypadku podmiotów stosujących ustawę Pzp zasada konkurencyjności będzie miała zastosowanie wyłącznie do zamówień w przedziale wartości 50 000 zł – 129 999 zł.

Pozostałe aplikacje CST2021

- aplikacja e-Kontrolle
- aplikacja SR2021
- Aplikacja SKANER
- Aplikacja Kontrole krzyżowe
- Aplikacja SOWA EFS
- Aplikacja SM EFS

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Inne aplikacje służące do aplikowania

- aplikacja MEWA - mazowieckie
- aplikacja IGA - małopolskie
- aplikacja LSI2021+ - wielkopolskie
- aplikacja LSI2021 - śląskie
- PW2021 - opolskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Realizacja i kontrola projektu z zakresu ochrony przyrody

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Zasady promocji projektu

Najistotniejsze dokumenty:

- Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji
- Wykaz pomniejszych dofinansowania w zakresie obowiązków komunikacyjnych beneficjentów
- Księga Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie 2021 – 2027
- Strategia komunikacji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027

Obowiązki beneficjenta

- oznaczenie dokumentów, publikacji
- oznaczenie produktów / sprzętu / aparatury - naklejki
- oznaczenie miejsca realizacji projektu - tablica (powyżej 500 tys euro) lub plakat (poniżej 500 tys euro) w zależności od wartości **całkowitych wydatków**.
- informacja na stronie internetowej **oraz** w mediach społecznościowych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Tablice - przykład

Fundusze Europejskie

Dofinansowane przez Unię Europejską

[To jest miejsce na tytuł projektu w jednym, dwóch lub trzech wierszach]

Beneficjent: [Nazwa beneficjenta do uzupełnienia w jednym lub dwóch wierszach]

www.mapadotacji.gov.pl

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Plakat - przykład

Fundusze
Europejskie

Dofinansowane przez
Unię Europejską

[Nazwa beneficjenta do uzupełnienia]
realizuje projekt [tytuł projektu do
uzupełnienia]

Dofinansowanie projektu z UE:
[kwota w PLN do uzupełnienia]

www.mapadotacji.gov.pl

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Naklejka - przykład

Fundusze Europejskie

**Zakup współfinansowany ze środków
Unii Europejskiej**

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

STRONA INTERNETOWA I MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

- tytuł projektu lub jego skróconą nazwę (maksymalnie 150 znaków)
- podkreślenie faktu otrzymania wsparcia finansowego z Unii Europejskiej czyli: znak Funduszy Europejskich, znak barw Rzeczypospolitej Polskiej i znak Unii Europejskiej (zob. rozdz. 8.1)
- zadania, działania, które będą realizowane w projekcie (opis, co zostanie zrobione, zakupione)
- grupy docelowe (do kogo skierowany jest projekt, kto z niego skorzysta)
- cel lub cele projektu
- efekty, rezultaty projektu (jeśli opis zadań, działań nie zawiera opisu efektów, rezultatów)
- wartość projektu (całkowity koszt projektu)
- wysokość wkładu Funduszy Europejskich
- hasztagi: #FunduszeUE lub #FunduszeEuropejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Najważniejsze zmiany

- na produktach, sprzęcie, pojazdach, aparaturze powstałych lub zakupionych w projekcie, konieczność umieszczenia trwałych naklejek
- obniżenie kwoty dla której istnieje konieczność umieszczenia tablicy informacyjnej
- obligatoryjne umieszczenie opisu projektu w mediach społecznościowych
- jeżeli projekt ma znaczenie strategiczne lub jego całkowity koszt przekracza 10 mln euro, należy zorganizować wydarzenie lub działanie informacyjno-promocyjne
- pomniejszenia dofinansowania za brak stosowania działań promocyjnych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Wykaz pomniejszych dofinansowania

- brak opisu projektu na oficjalnej stronie internetowej Beneficjenta, jeśli ją posiada lub brak w umieszczonym opisie informacji o fakcie otrzymania wsparcia (0,5%)
- brak opisu projektu na stronach mediów społecznościowych Beneficjenta lub brak w umieszczonym opisie informacji o fakcie otrzymania wsparcia (0,5%)
- nieumieszczenie znaku Funduszy Europejskich, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej i znaku Unii Europejskiej w którymkolwiek działaniu, dokumencie, materiale (0,25%)
- Nieumieszczenie tablicy, przynajmniej jednego plakatu lub elektronicznego wyświetlacza (0,5%), umieszczenie tablicy informacyjnej niezgodnie z wzorem określonym w załączniku do Umowy, umieszczenie tablicy informacyjnej w miejscu niewidocznym lub mało widocznym dla społeczeństwa (0,25%)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Rodzaje kontroli

- Kontrola wniosku o płatność
- Kontrola w trakcie realizacji projektu
- Kontrola na zakończenie realizacji projektu
- Kontrola trwałości projektu
- Wizyta monitoringowa
- Kontrola krzyżowa

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kontrola wniosku o płatność

Termin kontroli: po złożeniu wniosku o płatność. Każdy złożony przez Ciebie wniosek o płatność zostanie sprawdzony.

Instytucja przeprowadzająca kontrolę: Instytucja, z którą została zawarta umowa.

Cel kontroli: sprawdzenie, czy wydatki ujęte w tym wniosku do refundacji lub rozliczenia są wydatkami kwalifikowalnymi, tj. czy mieszczą się w kategoriach wydatków, które można finansować z tego programu, czy zostały ujęte we wniosku o dofinansowanie.

Zakres kontroli: pod kątem formalnym, merytorycznym i rachunkowym; weryfikacji podlegają wnioski o płatność wraz z załącznikami, w tym co najmniej próba dokumentów poświadczających poniesienie wydatki ujęte we wniosku, przekazane w wersji elektronicznej w systemie informatycznym.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kontrola w trakcie realizacji projektu

Termin kontroli: po podpisaniu umowy o dofinansowanie w trakcie realizacji projektu

Instytucja przeprowadzająca kontrolę: Instytucja, z którą została zawarta umowa.

Cel kontroli: sprawdzenie czy projekt jest realizowany prawidłowo, szczególnie w tych aspektach, które nie mogą być zweryfikowane podczas kontroli wniosków o płatność np. oryginały dokumentów; wyjaśnienie problemów w realizacji projektu, które nie mogą być skutecznie rozwiązane bez wizyty na miejscu realizacji projektu. Potwierdzenie, że współfinansowane ze środków unijnych produkty zostały dostarczone a usługi i inwestycje wykonane. Sprawdzenie realizacji obowiązków działań w zakresie informacji i promocji.

Zakres kontroli: obejmuje weryfikację oryginałów dokumentów, ich przechowywanie i przestrzeganie ochrony danych osobowych, sprawdzenie prawidłowości poniesionych wydatków w zakresie rzeczowej realizacji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kontrola na zakończenie realizacji projektu

Termin kontroli: na zakończenie realizacji projektu, po złożeniu przez Beneficjenta wniosku o płatność końcową a przed akceptacją tego wniosku

Instytucja przeprowadzająca kontrolę: Instytucja, z którą została zawarta umowa.

Cel kontroli: sprawdzenie czy projekt był realizowany prawidłowo szczególnie w tych aspektach, które nie mogły być zweryfikowane podczas kontroli wniosków o płatność np. oryginały dokumentów.. Sprawdzenie realizacji: rzeczowej projektu, osiągnięcia wskaźników założonych w dokumentacji projektowej, obowiązków informacji i promocji.

Zakres kontroli: kontroli podlegać będzie oryginalna dokumentacja i sprawdzony zostanie zakres rzeczowy realizowanego projektu. Chodzi o uzyskanie pewności, że istnieją i są dostępne wszystkie dokumenty obrazujące cykl życia projektu, niezbędne dla udokumentowania na poziomie beneficjentów właściwej ścieżki audytu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kontrola trwałości projektu

Termin kontroli: po zakończeniu realizacji projektu w okresie 5 lat od daty dokonania płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

Instytucja przeprowadzająca kontrolę: Instytucja, z którą została zawarta umowa.

Cel kontroli: sprawdzenie, czy w odniesieniu do współfinansowanych projektów nie nastąpiło zaprzestanie działalności lub przeniesienie jej poza obszar wsparcia, zmiana własności infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści,

Zakres kontroli: sprawdzenie zachowania celu projektu, zachowanie zasad informacji i promocji projektu oraz poprawności przechowywania dokumentów. Kontroli podlegać będzie zakres rzeczowy zrealizowanego projektu. Występowanie podwójnego finansowania, zwłaszcza w kontekście możliwości zmiany statusu podatnika podatku VAT. Zaistnienie okoliczności powodujących możliwość odzyskania przez beneficjenta podatku VAT, który stanowił wydatek kwalifikowalny w okresie realizacji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Wizyta monitoringowa

Termin wizyty monitoringowej: po podpisaniu umowy o dofinansowanie w trakcie realizacji projektu.

Instytucja przeprowadzająca wizytę monitoringową: Instytucja, z którą została zawarta umowa.

Cel wizyty monitoringowej: wczesne identyfikowanie ewentualnych zagrożeń i nieprawidłowości, monitorowanie postępu w realizacji projektu, weryfikacja sposobu realizacji projektu w miejscu wykonywania zadań merytorycznych. Pomoc w rozwiązywaniu problemów zagrażających realizacji projektu w terminie.

Zakres wizyty monitoringowej: sprawdzenie postępu w realizacji wykonanych prac oraz czy produkty zostały dostarczone, usługi wykonane i roboty zrealizowane a obowiązki w zakresie informacji i promocji odpowiednio wypełniane.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Kontrola krzyżowa

- Projekt, jak każda działalność może być kontrolowany przez **inne Instytucje przeprowadzające kontrole**, np. Komisję Europejską, Europejski Trybunał Obrachunkowy, Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, Najwyższą Izbę Kontroli, Krajową Administrację Skarbową.
- Kontrola projektów dofinansowanych z funduszy unijnych może mieć charakter planowy lub doraźny. Planowe kontrole odbywają się zgodnie z harmonogramem ustalany na każdy rok obrachunkowy a doraźne kontrole przeprowadzane są po otrzymaniu sygnału o naruszeniach lub nieprawidłowościach w relacji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Przygotowanie do kontroli

- przygotuj oryginały dokumentów
- sprawdź stan rzeczowej realizacji projektu
- zwróć uwagę na prowadzone działania informacyjne i promocyjne
- zadbaj o obecność osób zaangażowanych w realizację projektu
- stwórz odpowiednie warunki do kontroli

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

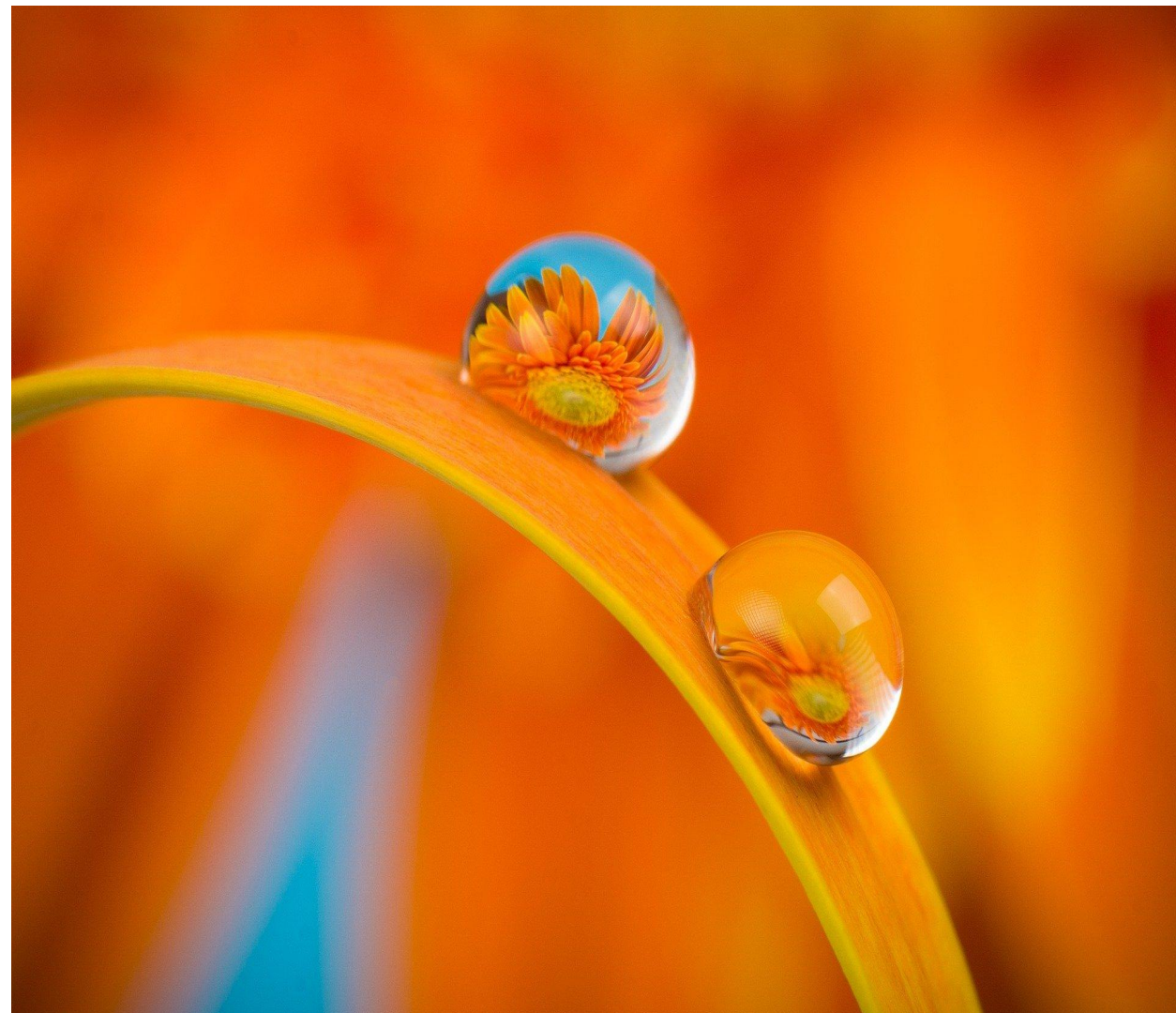
Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Warto sprawdzić:

Nieprawidłowości przy realizacji projektu

Nieprawidłowość oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy unijnych (realizację projektu), które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem.

<https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl/dla-beneficjentow/nieprawidlowosci-przy-realizacji-projektu/>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Warto sprawdzić:

mapa dobrych praktyk / baza projektów

<https://punktdlaprzyrody.lasy.gov.pl/dla-wnioskodawcow/mapa-dobrych-praktyk-baza-projektow/>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

**Szkolenie finansowane jest w ramach projektu
PTFE.02.01-IZ.00-0001/23 pn. Centrum Wsparcia Beneficjenta (CWB)
– punkt informacyjno-doradczy dla podmiotów ubiegających się o
środki na finansowanie działań z zakresu ochrony bioróżnorodności
w PF 2021-2027**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych

Dziękujemy za uwagę

**Zachęcamy do korzystania
z dostępnych źródeł finansowania
na ochronę przyrody**

Fundusze Europejskie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centrum Koordynacji
Projektów Środowiskowych